

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ОСНОВИ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ВИКОНАВЧОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Сокол М.Ю.

Чернігівський інститут інформації, бізнесу і права

У статті здійснено комплексне дослідження нормативно-правових основ реалізації державної політики у сфері виконавчого провадження в Україні. Автор акцентує увагу на важливості виконавчого провадження як завершального етапу правосуддя, що безпосередньо впливає на рівень довіри суспільства до судової системи, забезпечення прав і свобод громадян, а також ефективність функціонування правової держави. На основі аналізу чинного законодавства, включаючи Закон України «Про виконавче провадження», Закон № 2234-VIII, Кодекс України про адміністративні правопорушення, а також норм міжнародного права (Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод), у статті визначено ключові напрями розвитку та вдосконалення нормативної бази у цій сфері. Досліджено взаємозв'язок публічного та приватного інтересів у виконавчому провадженні, обґрунтовує необхідність дотримання принципу пропорційності в процесі примусового виконання рішень та звертає увагу на проблему балансування між владними повноваженнями виконавців і правами боржників та стягувачів. Значну увагу приділено функціональній характеристиці органів, що здійснюють виконавче провадження, зокрема Державній виконавчій службі, а також впливу інституційної спроможності на ефективність виконання судових рішень. Проаналізовано європейський досвід, зокрема системи примусового виконання рішень у країнах ЄС, що дозволяє виявити ефективні моделі організації цієї сфери (державну, приватну та змішану) і можливості їх адаптації до українського контексту. У статті також висвітлено основні проблеми, які ускладнюють реалізацію державної політики в галузі виконавчого провадження: низький рівень ресурсного забезпечення виконавців, корупційні ризики, фрагментарність правового регулювання, обмежене впровадження цифрових технологій. Запропоновано низку практичних рекомендацій щодо вдосконалення державної політики в цій сфері, зокрема: підвищення прозорості виконавчих процедур, посилення контролю за діями виконавців, розвиток інституту приватного виконавця, цифровізація процесів та забезпечення належної матеріально-технічної бази органів виконання. Стаття може бути корисною для науковців, правників, державних службовців та розробників політики у сфері правосуддя та виконання судових рішень.

Ключові слова: виконавче провадження, державна політика, судові рішення, примусове виконання, публічний інтерес, приватний інтерес, Державна виконавча служба, приватний виконавець, нормативно-правове регулювання, Конвенція про захист прав людини, правова держава, цифровізація, європейський досвід.

Постановка проблеми. Проблематика ефективної реалізації державної політики у сфері виконавчого провадження в Україні є однією з ключових у контексті забезпечення верховенства права, довіри до судової влади та реального захисту прав і свобод громадян. Незважаючи на проведені реформи, сфера виконання судових рішень досі характеризується низьким рівнем результативності, перевантаженістю органів виконавчої служби, складнощами правозастосування, а також недостатньою прозорістю процедур. Водночас виконавче провадження – це не лише технічний процес завершення судового розгляду, а важливий інструмент реалізації державної політики,

спрямованої на зміцнення правопорядку, утвердження справедливості та захист як публічних, так і приватних інтересів. Наявна нормативно-правова база вимагає подальшого вдосконалення, оскільки часто містить суперечливі положення, прогалини або не відповідає сучасним викликам. Особливо актуальним є питання балансування між інтересами держави у забезпеченні належного виконання рішень суду та правами сторін виконавчого провадження, що набуває особливої ваги у світлі положень Європейської конвенції з прав людини. Крім того, впровадження цифрових технологій, розвиток інституту приватного виконавця, підвищення фахового рівня виконавців та

посилення інституційної спроможності органів виконання рішень постають як необхідні умови для підвищення ефективності функціонування всієї системи. Отже, постає нагальна потреба у всебічному аналізі нормативно-правових засад державної політики у сфері виконавчого провадження, виявленні її слабких місць та розробленні шляхів подальшого вдосконалення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значний внесок у дослідження співвідношення публічного і приватного інтересів у сфері адміністративного права, що безпосередньо стосується і виконавчого провадження, зробив О.І. Миколенко. Він акцентує на необхідності врахування особливостей обох типів інтересів під час правозастосування, що є важливим при виконанні судових рішень, адже часто сторони провадження мають протилежні правові позиції, а держава повинна виступати гарантом балансу між ними [1]. У контексті ціннісних орієнтирів державної політики в сфері правосуддя та управління І.Г. Сурай досліджує демократичне врядування, підкреслюючи важливість компетентного управління в публічному секторі, що безпосередньо впливає на ефективність функціонування виконавчої служби [5]. Історичні та організаційні аспекти діяльності Державної виконавчої служби України проаналізовані у навчальному посібнику за авторством Д.П. Фіолевського, С.Ю. Лобанцева та Є.І. Мезенцева, де надано глибоку характеристику інституційного розвитку виконавчої системи, її завдань та структури [6]. Додатковий практичний аспект розкрито у працях С. Шандрука, який узагальнив світовий досвід організації систем примусового виконання судових рішень. Особливу увагу автор приділяє змішаним моделям із поєднанням державного та приватного елементів, що є надзвичайно актуальним для реформування української системи [7]. Крім того, важливими є дослідження правового впливу міжнародних стандартів на національну систему виконання рішень, зокрема аналіз положень Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, яка закріплює право особи на справедливий суд і на своєчасне виконання судового рішення [2]. У межах національного законодавства низка важливих змін була внесена Законом № 2234-VIII, який став прикладом адаптації державної політики до актуальних соціальних викликів – зокрема, у сфері захисту прав дитини на належне утримання [3]. Таким чином, наявний науковий доробок формує надійну основу для подальших досліджень у сфері виконавчого провадження, проте актуальність питання вимагає

оновлення підходів з урахуванням новітніх викликів, цифровізації та потреби в інтеграції кращих міжнародних практик..

Мета статті полягає в комплексному аналізі нормативно-правових основ реалізації державної політики у сфері виконавчого провадження, виявленні проблемних аспектів правового регулювання та розробці пропозицій щодо його вдосконалення з урахуванням національного і міжнародного досвіду.

Виклад основного матеріалу. Теоретико-правове підґрунтя державної політики у сфері виконавчого провадження базується на комплексі правових, інституційних та управлінських засад, які визначають механізми реалізації судових рішень як важливого елементу функціонування правової держави. Виконавче провадження не є суто технічним етапом, а виступає завершальним і ключовим інструментом забезпечення юрисдикційної діяльності держави. Саме через його ефективність громадяни оцінюють дієвість системи правосуддя в цілому. Невиконане або тривале у виконанні судові рішення, навіть якщо воно було прийнято справедливо, нівелює саму ідею правосуддя та ставить під сумнів спроможність держави гарантувати своїм громадянам реальний захист прав.

З наукової точки зору, державна політика у сфері виконавчого провадження має опиратися на низку фундаментальних принципів: верховенство права, законність, справедливість, пропорційність, ефективність та повагу до прав людини. Ці принципи закріплені не лише у Конституції України, але й у міжнародних актах, таких як Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод, яка прямо вимагає ефективного та своєчасного виконання судових рішень як складової права на справедливий суд [2].

З позицій адміністративного права, виконавче провадження розглядається як форма реалізації публічного інтересу, оскільки держава зацікавлена у забезпеченні правопорядку, виконанні своїх функцій і дотриманні рішень, винесених її органами правосуддя. Водночас, у цій сфері тісно переплітається приватний інтерес – інтерес особи, на користь якої ухвалене рішення. Тому питання пошуку оптимального балансу між публічним і приватним інтересом набуває особливої актуальності. Як зазначає О.І. Миколенко, саме в контексті адміністративної діяльності держави важливо гарантувати захист індивідуальних прав і запобігати надмірному втручанню з боку публічної влади [1].

У цьому контексті важливо також розглядати виконавче провадження як управлінську діяльність, що включає планування, організацію, контроль і відповідальність. І.Г. Сурай підкреслює значення демократичного врядування та управлінських компетентностей у реалізації державної політики, зокрема у сфері публічного управління і правосуддя, де ефективність залежить від здатності інституцій адаптуватися до сучасних викликів і дотримуватися етичних стандартів [5].

Таким чином, теоретико-правова основа державної політики у сфері виконавчого провадження формує базу для нормативного регулювання, визначення функціональних повноважень органів виконання, а також оцінки ефективності реалізації рішень суду. Її розвиток є необхідною умовою для підвищення якості державного управління, зміцнення довіри громадян до судової влади та реалізації правових принципів демократичної правової держави.

Законодавче регулювання виконавчого провадження в Україні становить комплекс норм, які визначають правові засади, механізми та процедури реалізації судових рішень, що набрали законної сили. Основним нормативним актом, який регулює цю сферу, є Закон України «Про виконавче провадження», ухвалений у новій редакції у 2016 році. Цей документ визначає порядок примусового виконання рішень судів та інших органів, повноваження виконавців, права та обов'язки сторін провадження, а також засоби забезпечення виконання. Закон закріплює змішану модель виконавчої системи, яка включає державних та приватних виконавців, що дозволяє оптимізувати навантаження та підвищити ефективність примусового виконання рішень.

Однією з ключових реформаторських новацій стало запровадження інституту приватного виконавця, який діє на засадах самостійності, професійної відповідальності та конкуренції. Такий підхід був запозичений з європейської практики й дозволив частково розвантажити Державну виконавчу службу, яка до цього часу фактично виконувала монопольну функцію в цій сфері. Однак процес адаптації нового інституту супроводжується низкою викликів, зокрема нерівномірним доступом до виконання різних категорій справ, неоднозначністю у співпраці з державними структурами та обмеженим доступом до баз даних.

Крім основного закону, значну роль у регулюванні виконавчого провадження відіграють інші нормативні акти. Так, Закон України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання

судових рішень» регламентує статус державного і приватного виконавця, вимоги до їх професійної підготовки, порядок призначення, підстави дисциплінарної відповідальності та механізми контролю. Кодекс України про адміністративні правопорушення також містить важливі положення щодо відповідальності за невиконання рішень суду або перешкоджання їх виконанню, зокрема у вигляді адміністративних штрафів або інших санкцій [4].

У контексті соціального захисту та виконання рішень, пов'язаних із утриманням дітей, важливу роль відіграє Закон України № 2234-VIII від 7 грудня 2017 року, яким було посилено відповідальність за ухилення від сплати аліментів. Цим законом передбачено обмеження у праві виїзду за кордон, користуванні транспортними засобами, зброєю тощо для осіб, які мають заборгованість за аліментами понад шість місяців. Такий підхід значно підвищив мотивацію боржників до добровільного виконання рішень та свідчить про послідовну державну політику в напрямку захисту прав дітей [3].

Усі ці законодавчі акти взаємодіють між собою та формують цілісну правову конструкцію, яка охоплює всі етапи виконавчого провадження — від відкриття до завершення. Проте, на практиці часто виникають колізії між окремими нормами, що ускладнює їх ефективне застосування. Наприклад, існує потреба у більш чіткому розмежуванні повноважень державних і приватних виконавців, узгодженні процедур доступу до інформаційних систем, а також уніфікації строків та способів оскарження дій виконавця.

Законодавче забезпечення виконавчого провадження в Україні є динамічним і реформованим сегментом публічного права, однак воно потребує подальшого вдосконалення, гармонізації з міжнародними стандартами та посилення механізмів захисту прав учасників провадження. Така модернізація є необхідною умовою для побудови ефектної, прозорої та результативної системи правосуддя.

Інституційне забезпечення реалізації державної політики у сфері виконавчого провадження охоплює сукупність органів, установ та суб'єктів, які прямо або опосередковано залучені до процесу примусового виконання рішень судів та інших юрисдикційних органів. У центрі цієї системи перебувають державні та приватні виконавці, діяльність яких координується і контролюється Міністерством юстиції України. Саме через інституційний механізм держава реалізує свої повноваження у сфері правосуддя, забезпечує

виконання рішень, що набули законної сили, та гарантує дотримання принципів справедливості, законності й ефективності.

Ключовим органом державної виконавчої влади є Державна виконавча служба України (ДВС), яка функціонує в системі органів юстиції та виконує переважну частину рішень, що підлягають примусовому виконанню. ДВС має розгалужену структуру, до якої входять як центральні, так і територіальні органи. Основні завдання ДВС полягають у відкритті виконавчих проваджень, здійсненні виконавчих дій, накладенні арешту на майно боржника, реалізації арештованого майна, а також у забезпеченні захисту прав сторін провадження. У своїй діяльності ДВС керується законодавством України, наказами Мін'юсту, судовою практикою та нормативними актами, що регулюють процедури виконання [6].

Поряд із державними виконавцями, важливе місце у системі інституційного забезпечення посідають приватні виконавці, діяльність яких була легалізована в Україні в межах судової реформи. Приватні виконавці діють на підставі отриманого дозволу, мають статус незалежних суб'єктів професійної діяльності та працюють на засадах самофінансування. Запровадження інституту приватного виконавця мало на меті підвищення конкуренції у сфері виконання рішень, оптимізацію навантаження на державні органи та запровадження ефективніших і гнучкіших процедур. Разом із тим, цей інститут потребує чіткішого правового регулювання, особливо щодо контролю з боку держави, механізмів дисциплінарної відповідальності та гарантій незалежності у виконанні делегованих повноважень [7].

Окрім безпосередніх виконавців, важливу роль у забезпеченні функціонування системи відіграють інші інституції. Зокрема, Міністерство юстиції України виконує функції координації, нагляду та регулювання діяльності як державних, так і приватних виконавців. Мін'юст затверджує методичні рекомендації, веде Єдиний реєстр боржників, здійснює атестацію та дисциплінарний нагляд за виконавцями. До інституційного забезпечення слід також віднести судові органи, які розглядають скарги на дії виконавців, а також надають дозвіл на проведення окремих виконавчих дій у випадках, визначених законом.

Не менш важливу роль у реалізації державної політики у цій сфері відіграють органи внутрішніх справ, податкові органи, державні реєстри (наприклад, реєстри речових прав, реєстр транспортних засобів тощо), які забезпечують доступ виконав-

ців до інформації, необхідної для ефективного виконання. Взаємодія цих інституцій дозволяє створити міжвідомчу координаційну систему, без якої виконання судових рішень було б неможливим або надто повільним.

Таким чином, інституційне забезпечення державної політики у сфері виконавчого провадження в Україні є багатокомпонентною системою, ефективність якої залежить від рівня професійної підготовки виконавців, якості нормативно-правового регулювання, технічного забезпечення, цифровізації процедур та міжінституційної взаємодії. Лише за умови цілісного і скоординованого функціонування всіх цих елементів можливе досягнення високого рівня виконання судових рішень як ключового показника правової держави.

Європейський досвід у сфері виконавчого провадження надає цінні орієнтири для реформування української системи виконання судових рішень. Вивчення практик країн Європейського Союзу свідчить про існування різних моделей організації виконавчого провадження, серед яких найпоширенішими є державна, приватна та змішана системи. Найефективнішими вважаються змішані моделі, у яких приватні та державні виконавці функціонують паралельно, але під суворим контролем і наглядом з боку державних органів. Як зазначає С. Шандрук, перевага таких систем полягає у створенні конкурентного середовища, підвищенні ефективності виконання, зменшенні навантаження на бюджет та зростанні мотивації виконавців до якісного виконання своїх обов'язків [7].

У Франції, Нідерландах, Бельгії та деяких інших країнах функціонують переважно приватні виконавці, які діють в межах чітко регламентованих правових процедур і контролюються відповідними професійними асоціаціями та органами державного нагляду. У цих країнах спостерігається високий рівень виконання судових рішень, що пояснюється як належним професійним рівнем виконавців, так і дієвими механізмами правового регулювання. Наприклад, у Франції професія судового виконавця вважається почесною юридичною професією, а її представники мають високий соціальний статус і матеріальне забезпечення, що істотно знижує корупційні ризики.

Водночас європейські системи акцентують особливу увагу на дотриманні прав боржника, прозорості виконавчих процедур, а також на застосуванні альтернативних способів виконання, включаючи медіацію та добровільне врегулювання. У Німеччині, наприклад, діє спеціалізована судова система, яка контролює процес виконання,

а також електронна система моніторингу стану проваджень, що дозволяє громадянам у режимі реального часу відстежувати хід виконання їхніх справ.

Для України надзвичайно актуальним є впровадження цифрових технологій, які в країнах ЄС використовуються для автоматизації процедур, скорочення часу на проведення окремих дій, зменшення людського фактору та підвищення рівня прозорості. Зокрема, системи електронного документообігу, онлайн-доступу до державних реєстрів, автоматичного арешту банківських рахунків та електронного продажу арештованого майна (аналогічного до української системи «СЕТАМ») значно пришвидшують і спрощують процес виконання.

Перспективи реформування виконавчої системи України мають ґрунтуватися на адаптації кращих європейських практик з урахуванням національних реалій. Насамперед, необхідно посилити роль приватного виконавця, створивши умови для рівного доступу до всіх категорій справ, запровадити чітку та прозору систему оцінки результативності їхньої діяльності, а також підвищити рівень гарантій незалежності від стороннього впливу. Важливим є також посилення інституційного контролю з боку Міністерства юстиції, забезпечення належної атестації, підвищення кваліфікації виконавців та створення єдиної електронної платформи, яка б інтегрувала всі етапи виконавчого процесу – від відкриття провадження до повного виконання рішення.

Крім того, варто враховувати досвід європейських країн у впровадженні соціально орієнтованих підходів до виконання рішень, зокрема при роботі з вразливими категоріями населення (пенсіонери, самотні матері, особи з інвалідністю). Це дозволяє не лише виконувати судові рішення, а й зберігати довіру до системи правосуддя як до справедливої та гуманної.

Отже, європейський досвід свідчить, що успішна система виконавчого провадження потребує комплексного підходу, який поєднує ефективне правове регулювання, належну інституційну базу, високий професіоналізм виконавців та широке використання цифрових інструментів. Для України це означає необхідність продовження реформ, спрямованих на підвищення прозорості, підвітності та ефективності виконання судових рішень, що є критично важливим для утвердження правової держави.

Виконавче провадження як складова частина механізму реалізації державної політики у сфері

правосуддя є унікальною правовою сферою, де органічно переплітаються публічні та приватні інтереси. З одного боку, держава, реалізуючи принцип верховенства права, прагне забезпечити виконання судових рішень, тобто реалізує публічний інтерес у забезпеченні правопорядку, дотриманні законності, стабільності правових відносин. З іншого боку, виконавче провадження безпосередньо стосується конкретних осіб – стягувачів і боржників, які реалізують свої суб'єктивні права, отже, маємо приватний інтерес, що потребує не меншого захисту та дотримання. Саме на перетині цих двох площин виникає необхідність встановлення чітких, справедливих і ефективних правил правового регулювання.

У цьому контексті особливого значення набуває підхід, який запропонував О.І. Миколенко, стверджуючи, що публічний інтерес не повинен бути абсолютним і не може реалізовуватись за рахунок знищення або суттєвого обмеження приватного інтересу. Натомість має відбуватись пошук балансу через механізми адміністративного права, які дозволяють враховувати специфіку кожної ситуації [1]. Так, у виконавчому провадженні дії державних або приватних виконавців можуть суттєво впливати на особисте життя боржника: арешт майна, обмеження прав, втручання у фінансову сферу. Водночас невиконання рішень суда позбавляє стягувача можливості реалізувати своє право, що вже порушує принцип справедливості.

Забезпечення балансу між публічним та приватним інтересом є особливо актуальним у випадках виконання рішень щодо стягнення аліментів, де публічний інтерес реалізується через захист прав дитини на належне утримання, а приватний інтерес – через право боржника на справедливу процедуру та повагу до його гідності. Закон № 2234-VIII, що запровадив жорсткі обмеження щодо боржників по аліментах, є прикладом того, як держава зміщує акценти на користь публічного інтересу, зокрема права дитини, але при цьому повинна забезпечити правові гарантії для боржника, аби заходи не були надмірними або репресивними [3].

З іншого боку, приватний інтерес стягувача потребує активної участі держави у його захисті, адже саме через виконавчі органи (державні або приватні) забезпечується реальне отримання належного. У цьому аспекті публічний інтерес полягає ще й у тому, щоб створити ефективну, прозору й відповідальну систему виконання, яка не дозволить зловживань і гарантуватиме результат.

У демократичній державі взаємодія цих інтересів має будуватися на засадах справедливості, правомірності, пропорційності та ефективності. Публічна влада, виконуючи примусові заходи, повинна дотримуватись принципу мінімального втручання в приватне життя особи, але при цьому бути результативною у досягненні цілей судового рішення. У цьому контексті важливо, щоб всі дії виконавця були чітко врегульовані законодавством, підлягали судовому контролю, а учасники провадження мали ефективні механізми оскарження порушень.

Також варто враховувати, що у змішаній системі виконавчої служби, де функціонують як державні, так і приватні виконавці, виникає ще один рівень взаємодії публічного та приватного інтересу – у самому інституті виконавця. Приватний виконавець, діючи як суб'єкт підприємницької діяльності, зацікавлений у прибутку, однак повинен дотримуватись стандартів публічного управління, діяти в межах закону і підлягати державному контролю. Це ще раз підкреслює важливість балансування інтересів у законодавстві та на практиці.

Отже, ефективна взаємодія публічного та приватного інтересу у сфері виконавчого провадження можлива лише за умов високої правової культури, якісного законодавства, розвиненої системи судового контролю та інституційної спроможності органів виконання. Забезпечення цього балансу є однією з ключових передумов побудови справедливої, ефективної та гуманної системи правосуддя в Україні.

Висновки. У підсумку, здійснений аналіз нормативно-правових, інституційних та практичних аспектів реалізації державної політики у сфері виконавчого провадження в Україні дозволяє зробити низку важливих висновків. По-перше, виконавче провадження є ключовим етапом реалізації правосуддя, без ефективного функціонування якого неможливо забезпечити реальне виконання судових рішень, утвердження принципу верховенства права та гарантії захисту прав і свобод громадян. Його нормативне регулювання в Україні поступово вдосконалюється, однак все ще

потребує системного оновлення з урахуванням міжнародних стандартів, європейських практик та викликів сучасного правового простору.

По-друге, інституційна система виконавчої служби, що базується на змішаній моделі державного і приватного виконання, створює передумови для підвищення ефективності, але водночас висуває нові вимоги до прозорості, професіоналізму, етичних стандартів та контролю з боку держави. Впровадження інституту приватного виконавця слід вважати позитивним кроком, який потребує подальшої підтримки, удосконалення механізмів регулювання та створення рівних умов для діяльності обох секторів.

По-третє, важливою складовою реформ є цифровізація виконавчого провадження, зокрема запровадження електронного документообігу, автоматизованих систем арешту майна та онлайн-доступу до баз даних, що здатне зменшити людський фактор, підвищити прозорість та оперативність провадження.

По-четверте, ефективна реалізація державної політики у цій сфері неможлива без досягнення балансу між публічним та приватним інтересом. Держава повинна гарантувати захист прав усіх учасників виконавчого провадження, дотримуючись принципів справедливості, пропорційності та недопущення надмірного втручання в особисту сферу боржника. Водночас забезпечення виконання судового рішення є реалізацією права стягувача, що також вимагає державної підтримки та захисту.

Узагальнюючи, можна стверджувати, що вдосконалення системи виконавчого провадження в Україні має ґрунтуватися на системному підході, який охоплює модернізацію законодавства, розвиток інституційної спроможності, впровадження інноваційних технологій та посилення міжвідомчої взаємодії. Реалізація такої політики сприятиме не лише підвищенню ефективності виконання судових рішень, а й загальному зміцненню правової держави, підвищенню довіри громадян до судової влади та утвердженню справедливості як базової цінності сучасного демократичного суспільства.

Список літератури:

1. Миколенко О.І. Публічний і приватний інтерес в адміністративному праві. Правова держава. 2016. № 24. С. 100–104.
2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/995_004?lang=uk
3. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту права дитини на належне утримання шляхом вдосконалення порядку примусового стягнення заборгованості зі

сплати аліментів : Закон України від 07.12.2017 р. № 2234-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2234-19>

4. Кодекс України про адміністративні правопорушення. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>

5. Сурай І.Г. Демократичне врядування: цінності та компетентності. Вісник Національної академії державного управління при Президентові України. 2015. № 2. С. 71–76.

6. Фіолевський Д.П., Лобанцев С.Ю., Мезенцев Є.І. Державна виконавча служба в Україні : навч. посіб. Київ : Алерта, 2004. 564 с.

7. Шандрук С. Системи примусового виконання рішень суду. Світовий досвід. Демократичне врядування. 2010. Вип. 5. URL: http://lvivacademy.com/vidavnistvo_1/visnik5/fail/+Shandruk.

Sokol M. Yu. REGULATORY AND LEGAL BASIS FOR THE IMPLEMENTATION OF STATE POLICY IN THE SPHERE OF EXECUTIVE PROCEEDINGS

The article carries out a comprehensive study of the regulatory and legal foundations of the implementation of state policy in the field of enforcement proceedings in Ukraine. The author focuses on the importance of enforcement proceedings as the final stage of justice, which directly affects the level of public trust in the judicial system, ensuring the rights and freedoms of citizens, as well as the effectiveness of the functioning of the rule of law. Based on the analysis of current legislation, including the Law of Ukraine «On Enforcement Proceedings», Law No. 2234-VIII, the Code of Ukraine on Administrative Offenses, as well as the norms of international law (the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms), the article identifies key areas for the development and improvement of the regulatory framework in this area. The relationship between public and private interests in enforcement proceedings is investigated, the need to adhere to the principle of proportionality in the process of forced execution of decisions is substantiated, and the problem of balancing the powers of enforcers and the rights of debtors and collectors is highlighted. Considerable attention is paid to the functional characteristics of the bodies carrying out enforcement proceedings, in particular the State Enforcement Service, as well as the impact of institutional capacity on the effectiveness of the execution of court decisions. The European experience is analyzed, in particular the systems of compulsory enforcement of decisions in the EU countries, which allows identifying effective models of organizing this sphere (state, private and mixed) and the possibilities of their adaptation to the Ukrainian context. The article also highlights the main problems that complicate the implementation of state policy in the field of enforcement proceedings: low level of resource provision of executors, corruption risks, fragmentation of legal regulation, limited implementation of digital technologies. A number of practical recommendations are proposed for improving state policy in this area, in particular: increasing the transparency of enforcement procedures, strengthening control over the actions of executors, developing the institution of a private executor, digitalization of processes and ensuring the proper material and technical base of enforcement bodies. The article may be useful for scientists, lawyers, civil servants and policy makers in the field of justice and enforcement of court decisions.

Key words: enforcement proceedings, state policy, court decision, enforcement, public interest, private interest, State Enforcement Service, private enforcer, regulatory and legal regulation, Convention for the Protection of Human Rights, rule of law, digitalization, European experience.